

На адной хвалі

ПАЗНАЁМ МАСТАЦТВА
Ў НОВЫМ ФАРМАЦЕ

Сёлета 29 лістапада споўнілася 150 гадоў з моманту першай экспазіцыі рускага Таварыства перасоўных мастацкіх выставак. Пад знакам юбілею ў Нацыянальным мастацкім музеі адкрыўся праект «Перадзвіжнікі. Рэалізм. Асвета. Бізнес».

— Супрацоўніцтва канала «Культура» з Нацыянальным мастацкім музеем пастаянна развіваецца. У эфіры мы асвятляем часовыя выставачныя праекты, запрашаем музейных работнікаў на перадачы, дзе гутарым пра фонды, шэдэўры

з калекцыі ўстановы, асаблівасці нацыянальнага выяўленчага мастацтва, — адзначае дырэктар канала «Культура» Беларускага радыё Уладзімір ТРАПЯНОК. — А праект-падкаст — гэта новая форма нашага ўзаемадзейня з музеем, гібрыдны праект, закліканы прыцягнуць увагу сучаснікаў да сапраўднага мастацтва, здольнага натхняць і ўзвышаць чалавека.

Спецыяльны праект, які складаецца з шасці выпускаў, стартаваў у эфіры канала «Культура» 2 снежня ў 12.30, а працяг аўдыторыя зможа слухаць па чацвяргях. Падкасты радыёсустрэч будуць змешчаны і на YouTube-канале, у сацыяльных сетках «Культуры» і Нацыянальнага мастацкага музея. Адкрывайце мастацтва з новых ракурсаў!

Алена ДРАПКО.

КАНАЛ «Культура» Беларускага радыё сумесна з Нацыянальным мастацкім музеем Рэспублікі Беларусь распачалі спецыяльны праект «Дыялогі пра культуру: Перадзвіжнікі», які знаёміць слухачоў з жыццём і творчасцю мастакоў-перадзвіжнікаў.

ШАХМАТНЫ КЛУБ

Выпуск № 134

Аўтар сённяшняй задачы — Мікалай Бантыш з Віцебска (гл. дыяграму).

Белыя: Крh6, Фс4, Кb3, pf7 (4). Чорныя: Кре5, Кс2, pf5 (3). Мат за 2 хады.

Прапануем чытачам гэтую задачу для самастойнага рашэння. Дасылайце адказы на адрас рэдакцыі («Звязда», г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, 220013) або на электронны адрас вядучага аддзела: vadim_ne67@mail.ru

Нашы пастаянныя чытачы ўжо добра знаёмыя з твор-

часцю беларускіх шахматных кампазітараў Міхаіла Кошала і Мікалая Быкава. Іх задачы паспяхова ўдзельнічаюць і ў міжнародных конкурсах. Двуххадовая мініяцюра М. Кошала атрымала пахвальны водгук у конкурсе расійскага часопіса «Шахматная кампазіцыя».

Белыя: Кра4, Фh1, Ле4, Се3, Ке8 (5). Чорныя: Крд5, пс7 (2). Спачатку гатовая гульня 1... Крс6 2. Ле7х Не вядуць да мэты падманна сляды: 1. Крb3? ~ 2. Ле7х, але 1...Крс6!; 1. Кf6+? Крс6 2. Ле6х, але 1... Крд6!; 1. Фh7? с6 2. Фf5х, 1... с5 2. Фb7х, але 1...Крс6! Рашае 1. Фb1! Крс6 2. Фb5х, 1... с6 2. Фd3х, 1...с5 2. Фb7х.

Двуххадовка М. Быкава атрымала пачэсны водгук у маскоўскім конкурсе. Белыя: Крh5, Фе6, Лb3, Сb1, Ке2, Ке5, пп. с2, с4, d4 (9). Чорныя: Кре4, Ла5, Са3, Cf5, Кb6 (5).

1. Лg3? ~ 2. с3х, 1...Сg4+ 2. Ф:g4х, 1...Сg6+ 2. Ф:g6х, але 1...Лb5! Рашае 1. с5! ~ 2. с4х, 1...Сg4+ 2. К:g4х, 1...Сg6+ 2. К:g6х, 1...Кс4 2. Фс6х.

У турніры на прызы прэзідэнта Узбекістана ў Ташкенце (103 удзельнікі) Міхаіл Нікіценка заняў 10-е месца, Вячаслаў Зарубіцкі — 22-е, Аляксей Аляксандраў — 33-е. У бліцтурніры на сайце chess.com (538 гульцоў) Сяргей Жыгалка быў трынаццаты, Дзяніс Лазавік — сямнаццаты. Прызываю тройку спартакіяды Беларусі сярод спартыўных школ склалі каманды Баранавіцкай ДЮСШ, Мінскай і Магілёўскай абласной СДЮШАР.

Прапануем чытачам некалькі сёлетніх партый беларускіх шахматыстаў.

Аляксей Фёдарав — Данііл Лінчэўскі (Чэлябінск, 2021). 1. e4 e5 2. Kf3 Kf6 3. d3 Kc6 4. g3 d5 5. ed K:d5 6. Cg2 Ce7 7. 0-0 Kb6 8. Ле1 f6 9. а4 а5 10. Кс3 0-0 11. Кb5 Кb4 12. d4 с6 13. Ка3 Сg4 14. с3 K4d5 15. h3 Ch5 16. Кс2 Сg6 17. Kh4 Фd7 18. К:g6 hg 19. Фd3 ed 20. Ф:g6 dc 21. Кd4 Сb4 22. Сс4 f5 23. С:f5 Л:f5 24. К:f5 Крf8 25. К:g7 cb 26. Ch6 Cd2 27. Ке6+ Кре7 28. Кс5+ Крд8 29. К:d7 баФ 30. Л:a1, 1:0.

Вольга Бадэлька — Ганна Саргсян (Рыга, 2021). 1. e4 e5 2. Kf3 Kc6 3. Сb5 а6 4. Са4 d6 5. 0-0 Cd7 6. с3 g6 7. d4 Cg7 8. Ле1 Кge7 9. Се3 0-0 10. Kbd2 h6 11. Сс2 e4 12. cd g5 13. d5 Ке5 14. К:e5 de 15. Лс1 Kg6 16. Кb3 b6 17. Сd3 Ла7 18. Ка5 Ке7 19. Фе2 Ла8 20. Кс6 С:c6 21. dc Фс8 22. Сс4 Крh8 23. Led1 f5 24. Лd7 К:c6 25. Се6 Kd8 26. ef К:e6 27. fe с5 28. С:g5 Фе8 29. С:h6, 1:0.

Аруцём Бяляўскі — Максім Царук (першыństwo Беларусі да 20 гадоў, 2021). 1. Kf3 Kf6 2. g3 Кс6 3. d4 d5 4. Сg2 Cf5 5. 0-0 e6 6. с4 Се7 7. Кс3 dc 8. Ке5 0-0 9. К:c6 bc 10. Фа4 Ф:d4 11. Се3 Фd6 12. Ф:c6 Lab8 13. Ф:c4 Л:b2 14. Лf1 Лb4 15. Л:d6 Л:c4 16. Лс6 Л:c6 17. С:c6 а6 18. f3 e5 19. Кd5 К:d5 20. С:d5 Лb8 21. а4 Лb1+ 22. Л:b1 С:b1 23. Cd2 Сс2 24. а5 Са4 25. Сс3 с6 26. Сс4 Сb5 27. С:b5 cb 28. С:e5 Сb4 29. Сс7 Cd2, 0:1.

Задача М. Быкава з мінулага выпуску рашаецца 1. Кре4. Першыя правільна адказалі Васіль Жуковіч, Фёдар Карпей, Ігар Ананіч, Сяргей Цяльпук, Васіль Барысевич, Віктар Жук. Вадзім ЖЫЛКО.

ТАЭЛЕТЫДЗЕНЬ

Сядзі і глядзі

«Я не самотны...»: акцэнтны да партрэта

На наступным тыдні 9 снежня адзначаецца 130-годдзе паэта, перакладчыка, публіцыста, класіка беларускай літаратуры Максіма Багдановіча. Сацыякультурны тэлеканал запрашае адсвяткаваць юбілейную дату за праглядам тэматычнай перадачы.

У дзень нараджэння паэта на «Беларусь 3» згадаюць яго ў праграме «Запіскі на палях». Дакументальны фільм «Максім Багдановіч: з дому на Радзіму» распачне аповед пра класіка айчынай літаратуры. «Маючы чулюю і спагадлівую душу, ён міжволі прыцягваў да сябе кожнага, яго любілі і паважалі ўсе, хто яго ведаў: з ім не было весела, але было цёпла, прыемна пагаварыць і падзяліцца ўсім, што толькі ляжыць на душы. Ён быў адным з тых людзей, якія гараць, саграваюць жыццё і асвятляюць шлях іншым, але мала клапацяцца пра сябе», — напісаў пра паэта ва ўспамінах Аляксандр Цітоў (газета «Голас», 1917 год). ...3 парады бацькоў хлопец пайшоў вучыцца на правазнаўца, аднак нягледзячы ні на што ўсё ж стаў паэтам. Лёс чалавека, які абраў літаратуру насуперак усім абставінам свайго жыцця. Ці паўплывалі на гэта блізкія людзі Багдановіча і чаго каштаваў яму такі выбар — адказы пашукаем разам з даследчыкамі ў 16.00.

Пасля ў эфіры ўвазе аўдыторыі прадставяць цыкл песень Уладзіміра Мулявіна на вершы Максіма Багдановіча «Вянок» (БТРК, 2018). Вядома, што прэм'ера цыкла «Вянок»

адбылася ў Нью-Ёрку восенню 1991 года. А пасля праграму паказалі (9 снежня 1991 года) у Белдзяржфілармоніі, прымеркавана яна была да 100-годдзя паэта. Складаўся цыкл песень з 15 кампазіцый, сярод якіх найбольш вядомыя нам і сёння «Зорка Венера», «Вераніка», «Слуцкія ткачыкі» і іншыя.

Дакументальны фільм 1982 года «Я не самотны» зможам убачыць у 17.50. Варта адзначыць, што ў айчынным кінематографіе звяртацца да даследавання асобы пісьменніка пачалі толькі ў 1981 годзе: тады з'явіўся 3-хвілінны сюжэт «Паэтычная спадчына Максіма Багдановіча», пасля — 10-хвілінны дакументальны фільм «Зорка Максіма». А вось 20-хвілінная кінастужка «Я не самотны» прадстаўляе глядачам уяўныя размовы бацькі паэта, Адама Ягоравіча, з сынам. Прычым паказваецца тое вельмі ўмоўна і ў суб'ектыўных танальнасцях. Тэкст за кадрам

«Я не самотны» ў 17.25) нам распавядуць пра музеі Максіма Багдановіча ў Гродне і Ракуцёўшчыне. «Хоць зернейкі засохшымі былі, / Усё ж такі жыццёвая іх сіла / Збудзілася і буйна ўскаласіла / Парой вясенняй збожжа на раллі» — гэтыя радкі мы чытаем на адной з памятных шылдаў у Ракуцёўшчыне, дзе жыў і працаваў у 1911 годзе пісьменнік. Хочацца верыць, што і ў нас цяперашніх мастацкае слова і асоба Максіма Багдановіча абудзюць разважанні аб жыцці, аб роднай зямлі, мове і гонары за вялікіх творцаў. Такія завочныя знаёмствы з музеем, дзе захоўваецца памяць пра нашых класікаў, вельмі часта натхняюць на рэальнае наведванне ўстаноў.

Алена ДРАПКО.